

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА
ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ І. П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО

Кафедра іноземних мов

ІНОЗЕМНА МОВА

Методичні рекомендації до практичних занять

Освітній рівень – третій, освітньо-творчий
Ступінь вищої освіти – Доктор мистецтва
Галузь знань – 02 Культура і мистецтво
Спеціальність – 025 Музичне мистецтво

Харків - 2022

Методичні рекомендації до практичних занять з навчальної дисципліни «ІНОЗЕМНА МОВА» для здобувачів першого етапу освітньо-творчої програми підготовки доктора мистецтва за галуззю знань 02 Культура і мистецтво, спеціальністю 025 Музичне мистецтво, які навчаються в асистентурі-стажуванні. 15с.

Укладач: старший викладач кафедри іноземних мов Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського Лаптінова Юлія Іванівна.

Рецензенти:

Тюріна Д.М. канд. пед. наук, доц., дод. каф. менеджменту Національного університету цивільного захисту України

Гончарова М.О. старший викладач кафедри іноземних мов ХНУМ ім. І.П.Котляревського

Методичні рекомендації до практичних занять затверджено на засіданні науково-методичної ради Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського (Протокол від 25 червня 2021 року №3)..

© Лаптінова Ю.І., 2022

© Харківський національний університет мистецтв імені І. П. Котляревського, 2022

1. Анотація навчальної дисципліни

Методичні рекомендації до практичних занять з навчальної дисципліни «Іноземна мова» складено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни для здобувачів першого етапу освітньо-творчої програми підготовки доктора мистецтва за галуззю знань 02 Культура і мистецтво, спеціальністю 025 Музичне мистецтво, які навчаються в асистентурі-стажуванні.

Метою вивчення навчальної дисципліни є удосконалення професійно-орієнтованої комунікативної мовленнєвої компетенції для забезпечення ефективного спілкування в академічному та професійному середовищі.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми асистенти-стажисти повинні **знати**:

- галузеву термінологію, що вживається у сфері музичного мистецтва;
- різні аспекти культури й мовної поведінки в професійному середовищі;
- наукові публікації в провідних міжнародних виданнях у межах власної сфери дослідження;
- лексико-семантичні та граматичні особливості іншомовного наукового тексту;
- етикет наукового спілкування іноземними мовами: мовні моделі звертання, увічливості, вибачення, погодження тощо.
- стандарти написання й оформлення наукової публікації іноземною мовою.

Уміти:

- читати та розуміти автентичні тексти за фахом;
- здійснювати переклад та реферування фахового тексту;
- сприймати мовлення іншої особи як при безпосередньому спілкуванні, так і в записі;
- знаходити й опрацьовувати інформацію іноземною мовою;
- обговорювати результати своєї наукової роботи та творчих проєктів в усній та письмовій формах;
- вести іноземною мовою бесіду-діалог за фахом (аргументувати свою позицію відносно актуальних тем в академічному та професійному житті);
- викладати англійською мовою свою наукову позицію в рефераті, статті, тезах до конференції;
- створювати презентації на міжнародних наукових конференціях із використанням технічних засобів.

2. Методичні вказівки до практичних занять

для асистентів-стажистів, які навчаються в асистентурі-стажуванні.

Опанування матеріалу навчальної дисципліни передбачає проведення практичних занять в обсязі, що визначений у робочому навчальному плані. Обсяг практичних занять для здобувачів денної форми навчання складає 60 годин.

Тема 1. Навчання в асистентурі-стажуванні. Підготовка фахівців за мистецькими спеціальностями.

Слова-зв'язки. Складні речення Сполучники підрядності і Сполучні слова (Complex sentences — linking words).

Тривалість практичного заняття 4 години.

Мета: розвиток умінь і навичок створення усних і письмових висловлювань відповідного формату для ефективної комунікації у науково-фаховому середовищі.

Зміст практичного заняття: За час підготовки до практичного заняття з іноземної мови стажист має підготувати доповідь на тему «Навчання в асистентурі-стажуванні. Підготовка фахівців за мистецькими спеціальностями», у якій необхідно коротко висвітлити як здійснюється підготовки здобувачів в асистентурі-стажуванні закладу вищої освіти мистецького спрямування, права та обов'язки асистентів-стажистів, як проходить професійна творча мистецька діяльність і науково-педагогічна діяльність, освітньо-творча програма асистентури-стажування, освітня і творча мистецькі складові для асистентів-стажистів, набуття компетентностей відповідно до Національної рамки кваліфікацій.

Під час заняття здобувачі мають виступати із заздалегідь підготовленими повідомленнями за темою «Підготовка здобувачів в асистентурі-стажуванні. Здобуття ступеня доктора мистецтва за спеціальністю 025 “Музичне мистецтво”». Викладати інформацію логічно і чітко, вміти аргументувати свої мовленнєві дії; розуміти на слух повідомлення на професійні теми, розуміти суть та деталі інформації при її сприйнятті, підтримувати бесіду на професійну тему, реалізувати в ситуаціях усного спілкування всі основні комунікативні наміри (встановлення контакту, з'ясування точки зору, висловлення своєї оцінки, згода/незгода, спонукання/прохання, запит тощо).

Для закріплення вивченого граматичного матеріалу передбачається виконання практичних вправ, у яких необхідно акцентувати увагу на таких аспектах: складносурядні та складнопідрядні речення (Complex sentences — linking words). Сполучники підрядності і Сполучні слова.

Очікувані результати: у результаті проведення практичного заняття стажист повинен уміти: вільно використовувати широкий лексичний запас, детально розуміти мовлення на вказану тему з можливістю уточнення деталей, брати участь у групових діалогах, дебатах, аргументувати свої позиції; мати сформовані навички використання складних речень із сурядним і підрядним типами зв'язку у мовлення для ведення дискусії.

Тема 2. Публікація статей у виданнях мистецького або культурологічного спрямування України або інших держав.

Relative clauses (відносні речення).

Тривалість практичного заняття 4 години.

Мета: оволодіти теоретичними знаннями і практичними навичками і уміннями щодо узагальнення результатів самостійної науково-творчої роботи іноземною мовою в письмовій формі і оформлення наукових статей, тез, презентацій, доповідей на наукових конференціях.

Зміст практичного заняття: За час підготовки до практичного заняття з іноземної мови стажист має вивчити основні методи написання тез та анотації, наукових статей та рефератів; виконати англійською мовою реферативне узагальнення основного обсягу іншомовної актуальної інформації з проблеми свого дослідження. Стажист має написати статтю або тези доповіді на семінар чи конференцію в чорновому варіанті, оформити авторський текст відповідно до вимог і приготувати до опублікування у науковому збірнику.

Під час практичного заняття стажисти обговорюють результати самостійної творчої роботи. Питання до дискусії: методики підготовки та оформлення публікацій до видання: ідея (задум), план, відбір матеріалу, його систематизація, редагування відповідно до вимог написання статей. Аналіз публікацій, що вийшли друком у наукових фахових виданнях України або інших країн. Правильність оформлення рукопису: літературні джерела, цитати.

Для закріплення вивченого граматичного матеріалу передбачається виконання практичних вправ, у яких необхідно акцентувати увагу на таких аспектах:

Relative clauses (додаткові визначальні речення, частини складнопідрядних речень). Види Relative Clause в англійській (*Defining, Non-Defining Relative Clauses*).

Очікувані результати: у результаті проведення практичного заняття стажист повинен уміти: викладати та відстоювати власні результати на письмі у формі наукових текстів, доповідей, статей та монографій; формулювати мету власного наукового дослідження; оформлювати результати науково-дослідної роботи у авторефератах дисертацій, тезах доповідей, статтях, методичних і практичних матеріалах у відповідності з вимогами державних стандартів щодо друку та оформлення; спілкуватися іноземною мовою письмово при презентації та обговоренні результатів професійної діяльності, досліджень і проєктів у сфері музиці; вживати відносні речення у мовленні.

Тема 3. Представлення та обговорення результатів своєї науково-творчої діяльності в усній формі на відповідному фаховому рівні.

Умовний спосіб Типи умовних речень в англійській мові (*Conditionals*).

Тривалість практичного заняття 6 годин.

Мета: вдосконалення й подальший розвиток навичок формулювати результати самостійної науково-творчої роботи іноземною мовою в усній формі.

Зміст практичного заняття: За час підготовки до практичного заняття з іноземної мови стажист має вивчити основні принципи побудови наукових текстів та основні методи складання презентації та доповідей англійською мовою в усній формі. Техніка ведення ефективної професійної комунікації. Основні вимоги до публічного виступу. Ефективність усної мови. Труднощі публічного виступу. Загальні вимоги до публічного виступу. Способи підготовки до усного виступу. Робота над усною формою виступу. Простота викладу тексту виступу. Під час заняття стажист має виступити із заздалегідь підготовленим повідомленням на тему творчого дослідження (представити результати завершеної науково-творчої роботи). Чітко, аргументовано довести до аудиторії фахівців наукову інформацію та свої висновки.

Для закріплення вивченого граматичного матеріалу, пропонуємо виконати практичні вправи, у яких необхідно акцентувати увагу на таких аспектах: умовні речення – особливий вид складнопідрядних речень (conditionals).

Очікувані результати: у результаті проведення практичного заняття стажист повинен уміти: спілкуватися іноземною мовою усно при презентації та обговоренні результатів професійної діяльності, досліджень і проєктів у сфері музики; обґрунтовувати власний погляд на проблему; вміти захистити свої результати в дискусії з колегами; кваліфіковано відповідати на питання; формулювати наукову проблему, мету та загальну методологічну базу власного дослідження; реферувати та аналізувати дослідницьку літературу з наукової проблематики; дотримуватися стандартів академічного оформлення тексту; вживати умовні конструкції всіх типів у мовленні.

Тема 4. Творча Майстерність музичних виступів на сцені. Інноваційні методи та техніки у творчій мистецькій діяльності.

Модальні дієслова англійської мови

Тривалість практичного заняття 6 годин.

Мета: формування готовності до професійно-орієнтованого іншомовного спілкування майбутніх фахівців у сфері музичного мистецтва.

Зміст практичного заняття: За час підготовки до практичного заняття з іноземної мови стажист має вивчити новації у творчості сучасних виконавців. Питання до дискусії: інноваційні підходи та технології у сучасному мистецтві. Особливості застосування інноваційних технік у сфері музичного мистецтва. Розвиток музичної та мистецької освіти в Україні.

Під час заняття моделюються професійні ситуації іншомовного спілкування з використанням інформаційно-комунікаційних технологій. Ситуації можуть

створюватися на основі вербального ділового спілкування і мати передумови для свідомого використання засвоєного фахового матеріалу на практиці.

Для закріплення вивченого граматичного матеріалу, пропонуємо виконати практичні вправи, у яких необхідно акцентувати увагу на таких аспектах: утворення речень з модальними дієсловами. Список модальних дієслів і їх еквівалентів. Особливості модальних дієслів.

Очікувані результати: у результаті проведення практичного заняття стажист повинен уміти: чітко виступати з підготовленими індивідуальними презентаціями щодо широкого кола тем академічного та професійного спрямування; продукувати чіткий, детальний монолог; користуватися базовими засобами зв'язку для поєднання висловлювань у чіткий, логічно поєднаний дискус; вживати модальні дієслова у мовленні.

Тема 5. Власний творчий мистецький проект (дослідницька та творча мистецькі складові творчого мистецького проекту)

Дієприкметниковий зворот (Participle clause).

Тривалість практичного заняття 6 години.

Мета: формування умінь реалізовувати іншомовні комунікативні компетенції / компетентності безпосередньо в умовах професійного і ділового спілкування.

Зміст практичного заняття: За час підготовки до практичного заняття з іноземної мови стажист має підготувати чорновий варіант творчого мистецького проекту (творча мистецька та наукова складові проекту) – оригінальність; актуальність; можливість практичного впровадження; назва проекту; мета, завдання та ресурси проекту (необхідність музичного інструментарію, технічного обладнання тощо); цільові групи, на творчу/наукову діяльність яких вплине реалізація проекту; система оцінювання результатів на всіх етапах роботи над проектом; вплив, який реалізація проекту справить на розвиток вітчизняного музичного мистецтва. План, що відображає всі етапи роботи над проектом, їх змістовне наповнення та строки виконання, локації проведення окремих заходів та осіб/організації, які можуть взяти участь у ньому.

Під час заняття стажист має представити творчу мистецьку складову проекту у формі відео-, аудіо-, фотозапису та прийняти участь у обговоренні результатів свого дослідження іноземною мовою в усній та письмовій формі (наукове обґрунтування творчого мистецького проекту).

Для закріплення вивченого граматичного матеріалу, пропонуємо виконати практичні вправи, у яких необхідно акцентувати увагу на таких аспектах: використання англійських дієприкметників **теперішнього часу** (Participle I) **минулого часу** (Past Participle або Participle II). Дієприкметниковий оборот (Participle Clause) двох видів – **Active** і **Passive** – з використанням Present Participle і Past Participle відповідно.

Очікувані результати: у результаті проведення практичного заняття стажист повинен уміти: використовувати професійно- спрямовану лексику і мовні кліше в ситуаціях професійного спілкування; оперувати знаннями і новою інформацією по темі в конкретних ситуаціях професійного спілкування; реалізовувати в іншомовному спілкуванні і взаємодії професійні комунікативні функції майбутнього фахівця; узагальнювати, аналізувати, коментувати, висловлювати свою точку зору з професійно значущих питань; вживати англійські дієприкметники **теперішнього часу** (Participle I) **минулого часу** (Past Participle або Participle II).

Тема 6. Фаховий аналіз обраного твору/програмних творів.
Непряма мова (Reported speech).

Тривалість практичного заняття 4 години.

Мета: розвиток системних умінь реалізації в іншомовному спілкуванні і взаємодії засвоєваних професійних функцій майбутнього фахівця.

Зміст практичного заняття: За час підготовки до практичного заняття з іноземної мови стажист має підготувати музикознавчу інтерпретацію музичного твору крізь призму естетики, стилю, жанру. Питання до диспуту: теоретичний і слуховий аналіз музичних творів на засадах раціонально-логічного та художньо-емоційного сприйняття; загальні принципи формування музичного твору; аналіз змісту твору, його музичної мови та засобів виразності як провідних формоутворюючих компонентів; аналіз клавирів і партитур музичних творів; оцінка художньої значимості, культурно-історичної та мистецької цінності музичного твору.

Під час практичного заняття стажист має представити свій аналіз обраного твору/програмних творів. Передбачається спільне обговорення змісту твору, його музичної мови та засобів виразності як провідних формоутворюючих компонентів. Для закріплення вивченого граматичного матеріалу, пропонуємо виконати практичні вправи, у яких необхідно акцентувати увагу на таких аспектах: непряма мова (indirect / reported speech). Час у прямій / непрякій мові. Займенники та прислівники у непрякій мові. Запитання англійською в непрякій мові. Прохання та накази у непрякій мові англійською.

Очікувані результати: у результаті проведення практичного заняття стажист повинен уміти: спілкуватись на професійні теми з представниками фахового співтовариства; обговорювати власний досвід наукової / творчої діяльності; аналізувати інформацію з іншомовних джерел для отримання даних, необхідних для виконання загальних академічних та професійних завдань; використовувати професійно-орієнтований лексико-граматичний матеріал; вживати непряму мову (indirect / reported speech).

Тема 7. Стратегії навчання та викладання музики. Викладацька діяльність.
Інфінітив. Герундій (Infinitive vs Gerund).

Тривалість практичного заняття 4 години.

Мета: практичне опанування студентами мовленнєвих вмінь на рівні, достатньому для іншомовного спілкування в усній та письмових формах у сферах професійної діяльності.

Зміст практичного заняття: За час підготовки до практичного заняття з іноземної мови стажист має ознайомитися з методикою викладання музичних дисциплін у ВНЗ. Питання до дисуту: робота у музичному на викладацькій та педагогічній посадах; досвід викладацької роботи, морально-етичні якості викладача, індивідуальний творчий стиль педагогічної діяльності; практичні заняття педагогічної практики.

Під час практичного заняття стажист має провести урок музичного мистецтва. Передбачається спільний аналіз уроку.

Для закріплення вивченого граматичного матеріалу, пропонуємо виконати практичні вправи, у яких необхідно акцентувати увагу на таких аспектах: англійські дієслова, після яких завжди вживається інфінітив з часткою «to», англійські дієслова, після яких вживається винятково герундій, дієслова, після яких можна використовувати і герундій, і інфінітив.

Очікувані результати: у результаті проведення практичного заняття стажист повинен уміти: здійснювати та організовувати викладання музики; професійно оперувати науковими термінами, прийнятими у фаховому середовищі; користуватися іноземною мовою у професійній діяльності; брати участь у проведенні презентацій, дискусій з широкого кола питань; знати граматичні правил вживання герундія та інфінітиву та вміти користуватися в усної й письмової професійноорієнтованої комунікації.

Тема 8. Наукова дискусія в межах професійного спілкування (співбесіди з фахових питань відповідної спеціальності, теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за обраною спеціальністю, передових концептуальних та методологічних знань в галузі професійної діяльності)

Правила пунктуації (Punctuation).

Тривалість практичного заняття 4 години.

Мета: удосконалення навичок практичного володіння іноземною мовою в різних видах мовленнєвої діяльності в обсязі тематики, що обумовлена професійними потребами.

Зміст практичного заняття: За час підготовки до практичного заняття з іноземної мови стажист має підготуватися до співбесіди з фахових питань відповідної спеціальності. Питання до диспуту: теоретичні і практичні проблеми музичного

мистецтва; історія розвитку та сучасний стан наукових знань за обраною спеціальністю; передові концептуальні та методологічні знання в галузі професійної діяльності.

Під час практичного заняття стажист має виступити з підготовленою доповіддю у межах фахової тематики.

Для закріплення вивченого граматичного матеріалу, пропонуємо виконати практичні вправи, у яких необхідно акцентувати увагу на таких аспектах: правила пунктуації в англійській мові (punctuation marks in English). Чим відрізняється пунктуація в англійській мові від української?

Очікувані результати: у результаті проведення практичного заняття стажист повинен уміти: володіти професійною мовою в різних видах мовленнєвої діяльності в обсязі тематики, що обумовлена професійними потребами; усно представляти наукові школи та фундаментальні праці у галузі дослідження; визначати, аналізувати та поєднувати інформацію з різних джерел; використовувати фахові знання на практиці під час ведення ділової бесіди; використовувати загальноприйняті знаки пунктуації в англійській мові.

Тема 9. Методична розробка спеціального курсу дисципліни відповідно фахової специфіки.

Словотворення (world-building).

Тривалість практичного заняття 6 години.

Мета: формування навичок усного і письмового спілкування й використання іноземної мови у професійній сфері.

Зміст практичного заняття: За час підготовки до практичного заняття з іноземної мови стажист має підготувати чорновий варіант спеціального курсу або тренінгу дисципліни відповідно фахової специфіки або за темою творчого мистецького проекту. Характеристика курсу, мета, завдання, зміст і структура. Як підготувати та провести тренінг.

Під час практичного заняття стажист має представити свій курс дисципліни відповідно фахової специфіки або за темою творчого мистецького проекту засобами іноземної мови.

Для закріплення вивченого граматичного матеріалу, пропонуємо виконати практичні вправи, у яких необхідно акцентувати увагу на таких аспектах: основні способи словотворення (афіксація; зміна наголосу; конверсія; складання слів або їхніх основ) в англійській мові.

Очікувані результати: у результаті проведення практичного заняття стажист повинен уміти: обговорювати питання, пов'язані з його творчою роботою і спеціальністю; розуміти на слух об'ємні іншомовні висловлювання фахової тематики; брати участь у діалозі з достатнім рівнем спонтанності із збереження навичок вимови; вести бесіду, робити повідомлення, представити чіткі та детальні висловлювання з широкого кола питань у професійній галузі; користуватися основними способами словотворення в англійській мові.

Тема 10. Проведення майстер-класів, лекцій-концертів, участь в концертах, конкурсах, виставках, виставах, фестивалях, показах, мистецьких програмах тощо.

Тривалість практичного заняття 6 години.

Мета: формування комунікативно-діяльнісної іншомовної компетентності у сфері музичного мистецтва.

Зміст практичного заняття: За час підготовки до практичного заняття з іноземної мови стажист має підготуватися до проведення майстер-класу. Питання до диспуту: технологія проведення майстер-класів; культура мовлення іноземною мовою; вербальні засоби аргументації, відстоювання своїх наукових інтересів, ведення наукової дискусії; тематична презентація іноземною мовою.

Під час практичного заняття стажист має провести майстер-клас з подальшим його обговоренням.

Для закріплення вивченого граматичного матеріалу, пропонуємо виконати практичні вправи, у яких необхідно акцентувати увагу на таких аспектах: вживання фразових дієслів в англійській мові.

Очікувані результати: у результаті проведення практичного заняття стажист повинен уміти: проводити майстер-клас за обраною спеціальністю іноземною мовою; презентувати іншомовну інформацію професійного характеру у вигляді доповіді; самостійно добирати матеріал і використовувати довідкову літературу та ресурси Інтернету; вести бесіду з фаху, сприймати мовлення іншої особи як при безпосередньому спілкуванні, так і в запису; використовувати загальноживану й професійну лексику;

вживати фразові дієслова, типові для усної й письмової професійноорієнтованої комунікації.

Тема 11. Укладання галузевого термінологічного словника.

Сталі вирази. (Fixed expressions and idioms).

Тривалість практичного заняття 6 години.

Мета: формування умінь **укладати** англо-український словник-мінімум музичних термінів для подальшого використання лексики, мовних кліше і штамів в ситуаціях професійного спілкування в усній та письмовій формах.

Зміст практичного заняття: за час підготовки до практичного заняття з іноземної мови стажист має укласти короткий словник-мінімум музичних термінів з їх тлумаченнями українською та англійською мовами, щоб не виникло розбіжностей у розумінні термінів з даної тематики. Із опрацьованих текстів виписати всі однослівні й багатокомпонентні терміни і усталені музичні словосполучення. Терміни, які ввійшли в словник-мінімум, мають бути підібрані за тематичним принципом. Матеріалом для укладання словника виступають

англомовні джерела (глосарії, словники, журнальні статті, монографії, матеріали конференцій та інші матеріали), наявні україномовні та україномовні джерела, в яких даються визначення або тлумачення музичних термінів.

Словник призначений для спеціальностей, пов'язаних з музичним мистецтвом, як навчальний довідковий матеріал при читанні англійських текстів і перекладі їх на українську мову.

Під час практичного заняття стажист має представити свій термінологічний словник і спільно уточнювати синонімію деяких основних українських та англійських термінів, коротку історію їх виникнення, етимологію та тлумачення термінів.

Для закріплення вивченого граматичного матеріалу, пропонуємо виконати практичні вправи, у яких необхідно акцентувати увагу на таких аспектах: засвоєння англійських сталих сполучень та ідіом

(Fixed expressions and idioms).

Очікувані результати: у результаті проведення практичного заняття стажист повинен уміти: укладати термінологічні словники, що відображають лексику музичної сфери; спілкуватися іноземною мовою на професійні теми в межах вивченої лексики та граматики; вільно користуватися тематичним словником функціональної лексики; перекладати тексти професійно-орієнтованого характеру з використанням словника; **вживати** найбільш уживані сталі вирази та ідіоми за фахом.

Тема 12. Читання і переклад іншомовних текстів з відповідної спеціальності/ Інверсія (Inversion).

Тривалість практичного заняття 4 години.

Мета: розвиток навичок читання і перекладу автентичних текстів за спеціальністю.

Зміст практичного заняття: За час підготовки до практичного заняття з іноземної мови стажист має прочитати та перекласти фаховий автентичний текст. Зробити анотування та реферування тексту. Скласти і оформити робочі нотатки іноземною мовою. Розглянути вживання емпатичних конструкцій та інверсії в сучасній англійській мові, акцентуючи увагу на особливостях перекладу окремих словосполучень та мовних виразів.

Під час практичного заняття перевіряються (і порівнюються) варіанти перекладу, аналізуються граматичні та лексичні явища, що викликали труднощі під час роботи над текстом. Переважає усний, вибірковий переклад як вид аудиторної роботи і перевірки. Передбачається виконання вправ, які сприяють реалізації навчання читанню і перекладу автентичних текстів. Завдання можуть бути представлені у вигляді питань за прочитаним матеріалом, виділення у прочитаному нової або раніше відомої інформації, висловлення власної думки щодо прочитаного, виявлення функціональних особливостей мовних одиниць, мовного аналізу тексту.

Вправи на загальне «охоплення» змісту тексту, які разом з перекладом (особливо усним) полегшують та прискорюють перехід до його дійсно безперекладного розуміння.

Для закріплення вивченого граматичного матеріалу, пропонуємо виконати практичні вправи, у яких необхідно акцентувати увагу на таких аспектах: вживання емфатичних конструкцій та інверсії в сучасній англійській мові, особливості перекладу окремих словосполучень та мовних виразів.

Очікувані результати: у результаті проведення практичного заняття стажист повинен уміти: працювати з автентичними текстами; вибирати стиль і темп читання залежно від його мети і характеру текстів; перекладати презентовану інформацію у фахових текстах; визначати основні ідеї та інформацію в неадаптованих фахових текстах; прогнозувати зміст тексту на основі заголовка, вжитих термінів; розуміти деталі більш складних фахових текстів з використанням словників; орієнтуватися у різних видах спеціального тексту іноземною мовою і вибирати правильну стратегію читання професійно-орієнтованих джерел; використовувати різноманітні емфатичні конструкції та інверсію в усному і письмовому мовленні.

3. Рекомендовані джерела

1. Pete Sharma. Vocabulary Organizer: Record and Review Your Vocabulary. Collins EAP, 2014.
2. Richard King. Teach yourself IELTS Writing. Kindle Edition, 2016.
3. Edward de Chazal English for Academic Purposes. Oxford University Press, 2014.
4. Richard King. Teach yourself IELTS Reading. Kindle Edition, 2015.
5. Ken Paterson. Oxford Grammar for EAP. Oxford University Press, 2013.
6. Patrick McMahon. Group Work: Work Together for Academic Success. HarperCollins UK, 2013.
7. Fiona Aish. Lectures: Learn Listening and Note-Taking Skills. Collins ' EAP. 2013.
8. Louis Rogers. Numbers: Statistics and Data for the Non-Specialist. HarperCollins UK, 2013.

9. Graham Burton. Presenting: Deliver Presentations with Confidence (Collins Academic Skills Series). HarperCollins UK, 2013.
10. Anneli Williams. Research: Improve Your Reading and Referencing Skills. Collins UK, 2013.
11. Els Van Geyte. Writing: Learn to Write Better Academic Essays, Collins UK, 2013.
12. Jenni Guse. Communicative Activities for EAP . Cambridge University Press, 2011.
13. Mike Thompson. Listening Skills, Delta Publishing, 2012.
14. Louis Rogers. Reading Skills. Delta Publishing, 2011.
15. Louis Rogers. Writing Skills. Delta Publishing, 2011.
16. Michael McCarthy. Academic Vocabulary in Use. Cambridge University Press, 2008.
17. Templeton M. Public Speaking and Presentations. USA: The McGraw-Hill Companies, 2010.
18. Яхонтова Т. В. Основи англomовного наукового письма: Навч. посібник для студентів, аспірантів і науковців. Вид. 2-ге. Львів: ПАІС, 2003. 220 с.
19. McCarthy M., O'Dell F. Academic Vocabulary in Use. Cambridge University Press, 2008.
20. Бондар Т.І., Кириченко З.Ф., Колесник Д.М. та ін., Англійська мова для аспірантів та наукових співробітників. Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 352с.
21. Англійська мова для аспірантів та наукових співробітників / укл. В. К. Шпак [та ін.] ; Черкаський інженерно-технологічний ін-т. Черкаси : ЧІТІ, 2001. 228 с.
22. Бахов І. С. English for Post-Graduate Students. Англійська мова для аспірантів і здобувачів: Навч. посіб. К.: МАУП, 2008.
23. Борщовецька В.Д. Англійська мова : Навч. посібник. К. : Центр учбової літератури, 2008. 154 с.
24. Бурбак О.Ф. English for Science Students (англійська мова для аспірантів та здобувачів). Чернівці: Рута, 1998.
25. Ільченко О.М. Англійська мова для науковців. К., 1996.
26. Жук Л.Я., Ємельянова Є.С, Ільченко О.Л. Academic and Professional Communication. Харків: Міськ друк, 2011. 260с.
27. Іноземна мова у наукових дослідженнях: тестові завдання для аспірантів з дисципліни «Іноземна мова у наукових дослідженнях» / Укладачі: Крайняк Л.К., Гумовська І.М. Тернопіль: ТНЕУ, 2018.
28. Крайняк Л.К. Термінологічний словник для англо-українського перекладу фахових текстів. Тернопіль, 2019.
29. Частник О.С., Частник С.В. Англomовні елементи наукової праці: Назва, Анотація, Резюме. A Practical Guide to Writing Research Paper Titles, Abstracts, Summaries : навчальний посібник / Харк. держ. акад. культури; розробники: О. С. Частник, С. В.Частник. Х.: ХДАК, 2016.

4. Рекомендовані інтернет-ресурси

1. Мультитран. URL: <https://www.multitran.com/m.exe?l1=1&l2=2> ь
2. CambridgeDictionary. URL: <https://dictionary.cambridge.org/>
3. Конференції та презентації TED. URL: <http://www.ted.com/talks>

4. Academic English Website for International Students and EAP Teachers. URL:
<https://academic-englishuk.com/description-analysis-evaluation/>
5. Academic English with Cambridge. URL:
www.cambridge.org/gb/cambridgeenglish/catalog/english-acapurposesdemic-
6. Academic English Online. URL:
<https://www.macmillanenglish.com/us/catalogue/courses/skills-grammar-and-vocabulary/academic-english-online/course-information>